

การประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรตามถนน ณ เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสหัสวันนะเขต ส.ป.ป. ลาว*

นครคำ แสงจันทร์ พย.ม** ขนิษฐา นันทบุตร PhD***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ซึ่งได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรผู้ที่พุดคุยได้และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในระยะ 2 เดือน มีจำนวน 60 ราย และสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปที่ขับขี่รถจักรยานยนต์และรถยนต์ ตามโรงเรียนและที่สาธารณะจำนวน 191 คน รวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรที่พุดคุยได้ขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแขวงสหัสวันนะเขตถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร และความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจร พบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 76.7 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 25.08 ปี (SD = 9.01 ปี) มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35.0 รถที่ได้อุบัติเหตุเป็นรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 95.0 ได้รับอุบัติเหตุจากรถชนกัน ร้อยละ 55.0 อุบัติเหตุเกิดขึ้น ในช่วง 6.00 - 18.00 น. ร้อยละ 53.3 ตีมีสุรา ร้อยละ 33.3 ขับเร็ว ร้อยละ 58.3 ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 75.0 ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ร้อยละ 71.7 ไม่ได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 83.3 ไม่ได้ตรวจสภาพรถประจำปี ร้อยละ 53.3 ไม่ได้ตรวจสภาพรถก่อนขับ ร้อยละ 58.3

2. ประชาชนทั่วไปที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ รถยนต์ตามโรงเรียน และที่สาธารณะถึงพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุจราจร และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจร พบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 64.9 มีอายุเฉลี่ย 30.17 ปี S.D. 10.53 ปี มีประสบการณ์ขับขี่ 1-5 ปี ร้อยละ 38.7 เคยได้รับอุบัติเหตุหนึ่งครั้ง ร้อยละ 30.4 เคยได้รับอุบัติเหตุมากกว่า 1 ครั้ง ร้อยละ 14.1 ได้รับอุบัติเหตุจากรถชนกัน ร้อยละ 25.7 ขับเร็วบางครั้ง ร้อยละ 63.9 ไม่ปฏิบัติตามกฎบางครั้ง ร้อยละ 46.6 ไม่เปิดไฟสัญญาณเลี้ยวบางครั้ง ร้อยละ 47.1 คอยโทรศัพท์บางครั้ง ร้อยละ 54.5 ตีมีสุราก่อนขับบางครั้ง ร้อยละ 44.5 ง่วงขณะขับบางครั้ง ร้อยละ 45.0 สวมหมวกนิรภัยบางครั้ง ร้อยละ 39.0

คำสำคัญ: ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง การเกิดอุบัติเหตุจราจรตามถนน

*วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**นักศึกษาระดับปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

***รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการเจ็บป่วยเป็นปัญหาสำคัญของสาธารณสุขทั่วโลก จากสถิติองค์การอนามัยโลกปี ค.ศ. 2002 มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทั่วโลก 1.18 ล้านคนเฉลี่ย 3,243 คนต่อวันโดยร้อยละ 70 ของผู้เสียชีวิตมีอายุน้อยกว่า 45 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงานอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรจะแตกต่างกันระหว่างภูมิภาค องค์การอนามัยโลกคาดว่าในปี ค.ศ. 2020 หากไม่มีการป้องกัน ปัญหาอุบัติเหตุจราจรจะเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจากอันดับ 9 มาเป็นอันดับ 3 รองจากโรคหัวใจและโรคซึมเศร้า

สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคมสภาพจราจรได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะ 1 ปี จากปี ค.ศ. 2005-2006 จำนวนยานพาหนะได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 32 ดังนั้น อุบัติเหตุจากการจราจรจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี ค.ศ. 2006 มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจำนวน 492 คนเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จากปี ค.ศ. 2005 และมีคนที่ได้รับบาดเจ็บจำนวน 7,825 คน

แขวงสะหวันนะเขตซึ่งเป็นแขวงที่ใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศทางด้านเนื้อที่และประชากรมีภูมิตั้งอยู่กลางของประเทศ มีถนนหมายเลข 13 ซึ่งเป็นถนนหลักผ่านจากภาคเหนือลงถึงภาคใต้ของลาวและมีชายแดนเชื่อมต่อระหว่างประเทศเวียดนามทางทิศตะวันออกและราชอาณาจักรไทย ทางทิศตะวันตกโดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงซึ่งเป็นสะพานมิตรภาพแห่งที่สองเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดมุกดาหารเพื่อมุ่งหน้าไปสู่ประเทศเวียดนามตามเส้นทางหมายเลข 9 ของลาว จากเงื่อนไขที่ได้รับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคม จึงทำให้มียานพาหนะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะเดียวกันนั้นการพัฒนาเส้นทางยังไม่เพียงพอกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน จึงพบว่าปัญหาที่ตามมาคือ อุบัติเหตุซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอันดับที่ 4 ใน 10 อันดับต้นๆ ของปัญหาการเจ็บป่วยที่พบจากการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งรองจากโรคไข้เลือดออกที่เป็นอันดับหนึ่ง ไข้สัดออกอันดับที่สอง ปอดอักเสบอันดับที่สาม และอุบัติเหตุอันดับที่สี่

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรและพฤติกรรม

ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรที่เทศบาลเมืองไกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนในสังคมตื่นตัวและคำนึงถึงความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุจราจรต่อไป และได้รับความรู้ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การปรับนโยบายและปรับกลยุทธ์การวางแผนการป้องกันอุบัติเหตุการจราจรในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารตำราและหนังสือต่างๆ เพื่อทบทวนวรรณกรรม ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานสถิติสำรวจพื้นที่ ณ บริเวณโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต
2. ทำหนังสือเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่พยาบาลหน่วยบริการแต่ละตึกของโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลหรือทำการสัมภาษณ์พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย กำหนดวันเวลาที่将会ออกเก็บรวบรวมข้อมูล
3. จัดทำสำเนาแบบสัมภาษณ์ให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา
4. อธิบายชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์ให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทราบและให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทดลองใช้แบบสัมภาษณ์จนสามารถทำได้ถูกต้อง
5. ลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานแต่ละตึกของโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต เป็นผู้เก็บรวบรวม

ข้อมูลนำผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรที่พุดคุยได้ในขณะที่เข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขตในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ปี พ.ศ. 2552 โดยผู้วิจัยเองเป็นผู้ดำเนินการควบคุม ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลให้สำเร็จในแต่ละวัน

2) ประชาชนทั่วไปที่เป็นผู้ขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลทำการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่ทำการฝึกศึกษาในโรงเรียนและที่สาธารณะในเขตเทศบาล เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต โดยผู้วิจัยเองเป็นผู้ดำเนินการควบคุม ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลให้สำเร็จในแต่ละวัน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและทำการลงรหัสให้กับแบบสัมภาษณ์เพื่อจะรอนับที่ลงในคอมพิวเตอร์

7. ทำการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร และความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจร

ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล แขวงสะหวันนะเขต ระยะ 2 เดือน (1 ก.ย. - 31 ต.ค. 2552 จำนวน 60 คน) เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.7 มีอายุระหว่าง 12-54 ปี เฉลี่ย 25.08 ปี S.D. = 9.01 ปี ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ร้อยละ 35.0 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 31.7 เป็นนักเรียน ร้อยละ 95.0 ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเดินทาง ร้อยละ 55.0 ได้รับอุบัติเหตุ เนื่องจากรถชนกัน ร้อยละ 53.3 ได้รับอุบัติเหตุในช่วงกลางวัน ระหว่าง 6.00 น.-18.00 น ร้อยละ 75.0 ได้รับอุบัติเหตุอยู่ในตัวเมือง ร้อยละ 65.0 ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ไม่ได้นอนโรงพยาบาล ร้อยละ 51.7 ได้รับอุบัติเหตุโดยมีบาดแผลฉีกขาดต้องได้รับการเย็บแผล

ปัจจัยด้านคนขับ พฤติกรรมของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ

จราจรมีพฤติกรรมดื่มสุราก่อนขับ ร้อยละ 33.3 มีพฤติกรรมขับเร็ว ร้อยละ 58.3 มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัย / ไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับ ร้อยละ 75.0 มีสภาพร่างกายผิดปกติทางด้านอารมณ์จิตใจ เป็นคนที่มีอารมณ์ปกติ และเป็นคนที่มีอารมณ์ ใจร้อนเท่ากัน ร้อยละ 46.7 มีประสบการณ์ในการขับขี่พาหนะมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 83.3 ไม่มีความรู้เรื่องกฎจราจร ร้อยละ 56.7 ไม่มีใบอนุญาตขับขี่พาหนะ ร้อยละ 71.7 ไม่ได้รับการฝึกอบรมการขับขี่จากโรงเรียนสอนขับรถ ร้อยละ 83.3 ส่วนมากใช้ความเร็วระหว่าง 30-60 กม / ชั่วโมง ร้อยละ 61.7

ปัจจัยด้านพาหนะ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนมากที่ใช้เป็นของตนเอง ร้อยละ 73.3 รถที่ใช้ขับขี่ได้รับการตรวจสภาพรถทำเป็นประจำปี ร้อยละ 53.3 ไม่ได้ตรวจก่อนขับ ร้อยละ 58.3 ไฟหน้าใช้ได้ ร้อยละ 88.3 ไฟท้ายใช้ได้ ร้อยละ 91.7 มีไฟเบรกใช้ได้ ร้อยละ 91.7 มีไฟเลี้ยวใช้ได้ ร้อยละ 90.0 มีกระจกมองหลัง และข้าง ร้อยละ 95.0 มีแตร ร้อยละ 93.3 มีพวงมาลัย/คันเร่งดี ร้อยละ 90.0 มีสภาพยางล้อดี ร้อยละ 93.0

ปัจจัยด้านถนน ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรซึ่งเกิดจากปัจจัยด้านถนนผิวจราจรเรียบ ร้อยละ 80.0 ปัจจัยด้านถนนเนื่องจากช่องทางจราจรกว้าง ร้อยละ 80.0 ลักษณะถนนเป็นทางตรง ร้อยละ 80.0 สภาพจราจรไม่แออัด ร้อยละ 90.0 ความสว่างของถนนมีไฟส่องสว่าง ร้อยละ 75.0 ถนนไม่มีสิ่งกีดขวาง ร้อยละ 91.7

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรเนื่องจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมเกิดอุบัติเหตุขณะมีฝนตกและมีพายุ/ลมแรงเท่ากัน ร้อยละ 6.7 เกิดอุบัติเหตุขณะมีสัตว์เลี้ยงที่ขอบถนน ร้อยละ 18.3

2. พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจร

ข้อมูลทั่วไป จากการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถยนต์ตามโรงเรียนและที่สาธารณะในเขตเทศบาล เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขตถึงพฤติกรรมการป้องกันการอุบัติเหตุ

จรรยาและการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจากรถจำนวน 191 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.9 มีอายุระหว่าง 14-65 ปี เฉลี่ย 30.17 ปี S.D. 10.53 ปี ส่วนมากมีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 27.2 รองลงมาเป็นนักศึกษา ร้อยละ 21.5 มีประสบการณ์ในการขับอยู่ระหว่าง 1-36 ปี เฉลี่ย 8.93 ปี S.D. = 6.49 มีประสบการณ์ในการขับ 1-5 ปี ร้อยละ 38.7 รองลงมามีประสบการณ์ในการขับ 6-10 ปี ร้อยละ 35.1 ร้อยละ 30.4 เคยได้รับอุบัติเหตุหนึ่งครั้ง ร้อยละ 14.1 เคยได้รับอุบัติเหตุมากกว่าหนึ่งครั้ง ลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุส่วนมากรถชนกัน ร้อยละ 25.7 รองลงมาเกิดอุบัติเหตุจากรถชนสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 9.9 ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยไม่ได้นอนโรงพยาบาล ร้อยละ 34.6 ประเภทของการบาดเจ็บ พบว่า ผู้ได้รับอุบัติเหตุส่วนมากไม่มีบาดแผลลึกขาด ร้อยละ 27.7 รองลงมามีบาดแผลลึกขาดต้องได้รับการเย็บ ร้อยละ 14.7

พฤติกรรมการขับขี่ในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากรถ และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจากรถ ประชาชนทั่วไปที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ ridden ตามโรงเรียน และที่สาธารณะในเขตเทศบาล เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสะพานนระเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพฤติกรรมการขับขี่เร็วเป็นบางครั้ง ร้อยละ 63.9 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถในตัวเมืองเร็วเกิน 30 กม./ชั่วโมงเป็นบางครั้ง ร้อยละ 43.5 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถนอกตัวเมืองเร็วเกิน 80 กม./ชั่วโมงเป็นบางครั้ง ร้อยละ 35.1 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถโดยไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรเป็นบางครั้ง ร้อยละ 46.6 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถผิดกฎจราจรโดยถูกตำรวจปรับไหมเป็นบางครั้ง ร้อยละ 60.7 แชนในที่คับขันทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 35.6 ไม่เปิดไฟสัญญาณก่อนเลี้ยวทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 47.1 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถตัดหน้าคันอื่นอย่างกระชั้นชิดทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 25.1 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถบรรทุกของหนักทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 35.6 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถโดยหยุดรถกะทันหันทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 33.0 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถโดยจอดในที่ห้ามจอดทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 22.5 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถเคียงคู่กันไปกับเพื่อนทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 51.3 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถโดยคุยโทรศัพท์มือถือเป็น

บางครั้ง ร้อยละ 54.5 มีพฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะขับขี่รถเป็นบางครั้ง ร้อยละ 66.5 มีพฤติกรรมเคยขับขี่รถโดยชนท้ายมากกว่า 2 คนทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 34.6

พฤติกรรมการดูแลสุขภาพร่างกายในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากรถ และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจากรถ เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่พาหนะทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 44.5 มีความรู้สึกง่วงนอนขณะขับขี่พาหนะเป็นบางครั้ง ร้อยละ 45.0 กินยาแก้ปวดประสาทก่อนขับขี่ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 20.4 ขับขี่พาหนะขณะไม่สบายเป็นไขบางครั้ง ร้อยละ 33.0

พฤติกรรมการตรวจสอบยานพาหนะในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากรถ และการลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจากรถ จากการศึกษาสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ และ ridden ตามโรงเรียน และที่สาธารณะในเขตเทศบาล เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสะพานนระเขต มีพฤติกรรมตรวจสอบพาหนะด้วยตนเองก่อนขับขี่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 59.7 นำพาหนะของตนไปตรวจสอบสภาพรถทุก ๆ ปี ทำเป็นประจำ ร้อยละ 57.6

พฤติกรรมการป้องกันความรุนแรงในการบาดเจ็บขณะถูกอุบัติเหตุโดยการสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ทำเป็นประจำ ร้อยละ 60.3 มีพฤติกรรมป้องกันการลดความรุนแรงในการบาดเจ็บขณะถูกอุบัติเหตุโดยการคาดเข็มขัดนิรภัยขณะขับขี่รถยนต์ ทำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 46.0 การดูแลสุขภาพพร้อมของร่างกายก่อนการขับขี่ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ขับขี่ยานพาหนะมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพร่างกายก่อนขับขี่ทั้งกลุ่มผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุ และกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ขับขี่พาหนะ พบว่า มีการดื่มสุราก่อนขับขี่ ร้อยละ 33.3 และดื่มสุราเป็นบางครั้งก่อนขับขี่ ร้อยละ 44.5 พบว่า ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่มีอารมณ์ใจร้อน ร้อยละ 46.7 มีความรู้สึกง่วงนอนบางครั้ง ร้อยละ 45.0 กินยาแก้ปวดประสาทบางครั้ง ร้อยละ 20.4 ขับขี่รถขณะไม่สบายบางครั้ง ร้อยละ 33.0

การเคร่งครัดในการขับขี่ตามกฎหมาย พบว่า ผู้ขับขี่คุยโทรศัพท์บางครั้งขณะขับขี่ ร้อยละ 54.5 ขับขี่เร็ว ร้อยละ 58.3 ขับขี่เร็วบางครั้ง ร้อยละ 63.9 แชนในที่คับขันบางครั้ง ร้อยละ 35.6 พบว่า ผู้ขับขี่พาหนะไม่มี

ความรู้เรื่องจราจร ร้อยละ 56.7 ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ร้อยละ 71.7 ไม่เปิดไฟสัญญาณเลี้ยวบางครั้งร้อยละ 47.1 ขับรถเคียงคู่กับเพื่อนบางครั้ง ร้อยละ 51.3 มีคนนั่งซ้อนท้ายมากกว่า 2 คนบางครั้งร้อยละ 34.6

การใช้อุปกรณ์เพื่อลดความรุนแรงของอุบัติเหตุ พบว่า ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่สวมหมวกนิรภัย / ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 75.0 ไม่สวมหมวกนิรภัยเป็นบางครั้งร้อยละ 39.0 คาดเข็มขัดนิรภัยบางครั้ง ร้อยละ 46.0 ด้านการตรวจสภาพยานพาหนะ พบว่า ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจราจรไม่ได้นำรถไปตรวจสภาพประจำปี ร้อยละ 46.7 และไม่ได้ตรวจสภาพรถด้วยตนเองก่อนขับขี่ ร้อยละ 58.3 ประชาชนผู้ขับขี่พาหนะไม่ได้นำรถไปตรวจสภาพร้อยละ 19.9 นำรถไปตรวจสภาพบางครั้ง ร้อยละ 22.5 ไม่ได้ตรวจสภาพรถด้วยตนเองก่อนขับขี่ ร้อยละ 9.9 ตรวจสภาพรถด้วยตนเองบางครั้ง ร้อยละ 30.4 ด้านถนน พบว่า ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจราจร ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมีสาเหตุเกิดจากถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ร้อยละ 20.0 เกิดจากถนนแคบ ร้อยละ 28.3 เกิดจากถนนเป็นทางโค้ง ร้อยละ 20.0 ถนนเป็นทางคดเคี้ยวหรือเนิน ร้อยละ 11.7 ถนนเป็นทางแยก/ทางร่วม ร้อยละ 8.3 ถนนแออัด ร้อยละ 10.0 ถนนไม่มีไฟส่องสว่าง ร้อยละ 25.0 ถนนมีสิ่งกีดขวาง ร้อยละ 8.3

การศึกษาผลกระทบที่เกิดจากอุบัติเหตุจราจร ผลกระทบที่เกิดจากอุบัติเหตุจราจร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร และพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร พบว่า ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล แหวงสะพานะเขต มีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ไม่ได้นอนโรงพยาบาล ร้อยละ 65.0 มีบาดเจ็บเล็กน้อย ต้องได้รับการเย็บ ร้อยละ 51.7 มีบาดเจ็บเล็กน้อย และกระดูกแตกหัก ร้อยละ 11.7 ส่วนคนทั่วไปที่ขับขี่ยานพาหนะ พบว่า ผู้ขับขี่เคยได้รับอุบัติเหตุบาดเจ็บเล็กน้อย ไม่ได้นอนโรงพยาบาล ร้อยละ 34.6

การอภิปรายผล

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร พบว่า เพศชายเป็นผู้ขับขี่พาหนะมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชายค่อนข้างเป็นคนใจร้อนชอบขับซิ่งเร็ว^{2,3} ปัจจัยด้านอาชีพ พบว่า อาชีพรับจ้างและนักศึกษา

ส่วนมากจะใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะและคนกลุ่มนี้ส่วนมากจะเป็นวัยรุ่นชอบขับซิ่งเร็วจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยซึ่งสอดคล้องกับสุนันทา ศรีวิวัฒน์ และคณะ⁶ ที่กล่าวว่า ผู้ป่วยอุบัติเหตุจราจรที่มารับบริการที่ตึกอุบัติเหตุฉุกเฉินที่เสียชีวิต ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงานมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนนักศึกษา และเกษตรกร สอดคล้องกับวิทยาสติปัญญาชัย และคณะ⁴ กล่าวว่า ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลนอนแหวงมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียน นักศึกษา

จากการศึกษานี้ยังพบว่า ผู้ขับขี่พาหนะเป็นคนใจร้อน ไม่มีความรู้เรื่องกฎจราจร ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมจากโรงเรียนสอนขับรถทั้งนี้เนื่องจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ส่วนมากจะเป็นวัยรุ่นที่ชอบความคึกคะนองและเป็นวัยที่กำลังศึกษาที่มาจากต่างถิ่นจึงไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมและสอบใบอนุญาตขับขี่สอดคล้องกับศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผู้ขับขี่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ร้อยละ 83.4 และส่วนใหญ่เป็นเจ้าของรถ มีการตรวจสอบสภาพรถจึงทำให้มีความมั่นใจในสภาพของรถ ดังนั้นก่อนขับขี่ผู้ขับขี่ส่วนมากจึงชะล่าใจไม่ตรวจสภาพรถด้วยตนเองจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุ^{7,8} ปัจจัยด้านถนน พบว่า ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจราจรเกิดบนถนนที่มีผิวจราจรเรียบและช่องทางจราจรกว้าง ร้อยละ 80.0 ถนนที่มีไฟส่องสว่าง ร้อยละ 75.0 และถนนไม่มีสิ่งกีดขวาง ร้อยละ 91.7 เนื่องจากผู้ขับขี่ส่วนมากเป็นวัยรุ่นเมื่อถนนที่มีผิวเรียบและกว้างมีไฟส่องสว่างและไม่มีสิ่งกีดขวางจึงขับซิ่งด้วยความเร็วและมีความคึกคะนองจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย^{9,10}

พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร พบว่า ผู้ขับขี่ที่มีประสบการณ์ในการขับขี่ส่วนมาก 1-5 ปี มีประสบการณ์เกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง ร้อยละ 30.4 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุรถชนกัน ร้อยละ 25.7 บาดเจ็บเล็กน้อยไม่ได้นอนรักษาในโรงพยาบาล ร้อยละ 34.6 รถที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นรถจักรยานยนต์ชนรถจักรยานยนต์จึงมีการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยสอดคล้องกับการศึกษาของอนงค์ เข้มพิระ⁸ ส่วนพฤติกรรมการขับขี่ที่พบ คือ การขับซิ่งเร็ว การแข่งในที่คับขัน การไม่เปิดไฟสัญญาณเลี้ยว คุยโทรศัพท์ขณะขับขี่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่¹¹ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ขับขี่

ส่วนมากเป็นเพศชายที่มีความคึกคะนอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเทพมร คำสอง และคณะ³ สำหรับประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พบว่า เคยได้รับอุบัติเหตุร้อยละ 45.5 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ได้รับอุบัติเหตุ การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและควรมีมาตรการในการป้องกันที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม¹²

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีมาตรการตรวจวัดแอลกอฮอล์ และจับปรับอย่างเคร่งครัดเพราะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่มีด่านตรวจแต่ไม่มีเครื่องตรวจวัดแอลกอฮอล์ และไม่ได้ทำต่อเนื่องเป็นประจำ
2. ควรมีกฎหมายบังคับให้ผู้ขับขี่พาหนะที่ใช้เครื่องจักรทุกประเภทต้องได้เข้าอบรมเกี่ยวกับเรื่องกฎจราจร และสอบใบอนุญาตขับขี่ให้ถูกต้องกับกฎหมายการจราจรของลาว
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ การลดความรุนแรงของอุบัติเหตุจราจรและกฎหมายจราจรตามสถาบันต่าง ๆ
4. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทำโครงการรณรงค์ให้ผู้ที่มีพาหนะนำพาหนะของตนมาตรวจสภาพโดยจัดเป็นประจำ 2-3 ครั้ง / ปี
5. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบและซ่อมแซมถนน ป้ายสัญญาณจราจรในส่วนที่ชำรุด และปรับปรุงให้ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมคมนาคม
6. หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบควรมีการจัดการเพื่อรณรงค์ให้ผู้ขับขี่พาหนะปฏิบัติตามกฎจราจรโดยจัดโครงการฝึกอบรมให้ผู้ขับขี่พาหนะได้รู้จักกฎจราจรและขับขี่ที่ปลอดภัย
7. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรรู้วิธีการในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและควรจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะออกไปรับผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุพร้อมจัดตั้งเครือข่ายในการส่งต่อผู้ป่วยที่ได้อุบัติเหตุเพื่อให้ได้รับความปลอดภัย
8. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ โดยขยายเวลาในการดำเนินการวิจัยให้มากกว่า 2 เดือน

คือ อย่างน้อย 6 เดือนเพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากกว่านี้

9. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในรูปแบบเชิงปฏิบัติการ (Action research) เพื่อประเมินผลการดำเนินการวิจัยและปรับปรุงพัฒนาการวิจัย เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขับขี่พาหนะที่ปลอดภัยและถูกต้องตามกฎหมายที่ยั่งยืนต่อไป

10. ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคอขวดจราจรของชุมชนโดยนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

1. หน่วยงานสถิติโรงพยาบาลแขวงสะหวันนะเขต; 2007.
2. กฤษเนตร เกษสระ. การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์กับนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง). (วิทยานิพนธ์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2548.
3. เทพมร คำสอง และคณะ. พฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: ฝ่ายกิจการพิเศษมหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
4. วิทยา ชาตปัญญาชัย. สถานการณ์อุบัติเหตุในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ขอนแก่นการพิมพ์; 2545.
5. สมเกียรติ ภัยโยทัย. อุบัติการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลอุทัยธานี พ.ศ. 2538. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2540.
6. สุนันทา ศรีวิวัฒน์ และคณะ. รายงานอุบัติเหตุจราจรผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่ตึกอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลขอนแก่น (Trauma Registry). ขอนแก่น: โรงพิมพ์ขอนแก่นการพิมพ์; 2546.
7. สุมลลย์ รณนัย. ผลของโปรแกรมสุขศึกษาต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดศรีสะเกษ. (วิทยานิพนธ์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2543.

8. อนงค์ เข้มพิระ. บุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ การรับรู้ โอกาสเสี่ยง และพฤติกรรมเสี่ยงในการขับชื้อรถจักรยานยนต์ ของนักเรียนปีที่ 1 ในสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2550.
9. อ้อมฤทัย มั่นในบุญธรรม. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัยโรงเรียนขอนแก่นพัฒนศึกษา ตำบลลำราญ จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
10. พนอ เตชะอธิก และคณะ. การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉิน: ผลการประเมินพยาบาลอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลศรีนครินทร์. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2553; 28(4): 53-62.
11. นิชาภัทร บุญสวัสดิ์กุลชัย, สมจิต แดนสีแก้ว. การป้องกันการดื่มสุรามีส่วนร่วมในกลุ่มนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2551; 26(1): 56-66.
12. สุรีย์ ธรรมิกบวร. การส่งเสริมสุขภาพในกระบวนทัศน์ใหม่: ผู้การศึกษาและการปฏิบัติ. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2552; 27(2): 5-11.

The Evaluation Factor on Road Traffic Accidents in Kaison Phomvihan District, Savannakhet Province, Lao PDR

Nakhonkham Sengchanh M.N.S.* Khanitta Nuntaboot PhD**

Abstract

This survey and cross-sectional study aimed to examine the evaluation factors on road traffic accidents in Kaison Phomvihan District, Savannakhet Province, and Lao People's Democratic Republic. The data were collected during September and October in 2009, by using questionnaires and interviews. The samples included: 1) 60 people with motorcycle or car accident injured riders, hospitalized and speaking ability; and 2) 191 volunteers from the public schools and general public. The data were analyzed using a computer statistics program with frequencies, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that

1. Most of the injured riders were males (76.7%), average age of 25.08 years, working as a general labor (35%). The major accidents were from motorcycle (95%), occurred during the 6.00 am to 6.00 pm (53.3%). The causes of accidents were riding without helmet, with an over exceed high speed and with alcohol drinking, correspondingly (75%, 58.3%, and 33.3%). Of the injured riders, they did not have a driver license (71.7%) and have not had a driving training (83.3%), a vehicle checking prior riding (58.3%) and an annual vehicle inspection (53.3%).

2. More than a half of volunteers from the public schools and general public were males (64.9%) with an average age 30.17 years. Of the volunteers, they have had experiences with driving for 1-5 years(38.7%), have ever had an accident(30.4%) and more than one time(14.1%), have injured from a car collision accident(25.7%), have had sometimes an over exceed driving speed(63.9 %), have failed to comply sometimes(46.6%), have driven with calling(54.5%),without turning on light(47.1%), alcohol drinking prior driving(44.5%), feeling sleepy(45.0%) and wearing helmet sometimes(39.0%).

Keywords: factor on road traffic accidents

*Thesis of Master Nursing Science (Community Nursing), Faculty of Nursing, Khon Kaen University

**Associate Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University